

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۷/۲۲

افغان گل بی گناه

مورن خو دي هم څوک يو!

په دي وروستيو کي يوشمېر کسان د رسنيو له لاري د طالبانو له راتگ څخه وېره څرگندوي. په دي کسانو کي ډېري يي هغه کسان دي چي په تېرو ۱۹ کلونو کي طرف او د فسق او فساد برخه وو، خو ځيني داسي کسان هم شته چي له چا سره طرف نه وو او فکر کوي چي کېدای شي د طالبانو په راتگ سره حالات د سولي پرځای د ۱۹۹۲ کلونو حالت ته ور وگرځي او يا هم طالبان يو استبدادي او ايډيالوژيک حکومت پر خلکو وټي.

تر يوې کچي دغه اندېښني پرځای هم ښکاري، ځکه يوشمېر هغه کسان خو بايد هم د ولس له انتقام او غچ څخه ووېرېږي، چي له بهرنيانو سره په هملاسي او يا فرصت نه په استفادي يي فساد کړي، ځمکي يي غصب کړي، د خلکو جېبونه يي لوټلي، فحشا يي دود کړي، دوه دوه او دري دري سکرترې يي نيولي او په دي توگه د افغان پټمنو مېرمنو بي عزتي يي کړي او د دوی حریت يي سلب کړي او د خلکو پر مال، عزت او ناموس يي تېري کړي دی. د هغه کسانو اندېښنه بيا پرځای نه ښکاري چي طرف نه وو، نه يي د الله ج او نه يي د هغه د بنده گانو په وړاندي کوم جرم او يا ناوړه کار ترسره کړي دی.

تېر ۴۱ کلونه د افغانانو لپاره ډېر سخت کلونه وو، ځکه جگړي داسي يو قشر پر حالاتو او هېواد حاکم کړ، چي هم د حکومتولي او هم د ولسولي تجربه يي نه درلوده.

هېواد نيابتي جگړي ته لار او د هېواد دښمنانو او پرديو هغه کسان په کار ول، چي جگړه يي ورته کوله، خلک يي ورته وژل او فکر او سنجش يي نه درلود.

بهرنيو استخباراتي کړيو د جگړي د ډگر قوماندانان او چارواکي له ډېرو غريبو کورنيو او کم اصلو خلکو وټاکل او پر فساد، بي عزتي او بي غيرتي يي روږدي کړل او له خپل تاريخ، وياړونو، ځان پېژندنې او خودداري يي لري وساتل. وروستي ۱۹ کلونه خو د هېواد واگي يوشمېر داسي کسانو لاس ته ولوېدل چي کله ماشومان وو نو مور هغوی ليدل چي هغوی ډېر تنبل، بېکاره، دارن، بي غيرته، بي مسلکه، بي علمه، بي توفيقه او بي عزته خلک ول. د باډي گاردانو په نوم يي يوشمېر بي وجدانه، رذيل صفت، بي غيرته او بي عزته کسان پرځانونو راټول کړل او د دوی نه په گټه يي ولس پر عمل ونيوه، د ولس شتمني يي ولوټلي، د دوی وقار يي تر پښو لاندي کړ، خپل خلک يي ورېږول، ورتل او ووژل. دغو کسانو د افغاني عالي فرهنگ، خودداري، ځوانمردی، غيرت، پت او عزت پرځای د بي پټي او بي غيرتي لار، کلتور او فرهنگ خپل کړل. زموږ په افغاني ټولنه کي کلچر او فرهنگ دا وه چي سيالي مو له بهرني دښمن سره کوله، ويل به مو چي کله يو انگرېز، امريکايي، ايراني، روسي، پاکستاني او بل ځوان يو ښه کار کولی شي ولی مور يي نه شو کولای! البته چي کولای يي شو. له هغوی سره مو سيالي په کار، تخنيک، تکنالوژي، د علم په زده کړه او پوهنتونونو کي کوله، له کمزوري دښمن سره په دښمنی شرمېدلو او ځانونه راته بد ښکارېدل، له خپل هېوادوال سره مو دښمني نه کوله، د هغوی مالونه مو نه لوټل او هغه راته لوی ننگ او بي غيرتي ښکارېده او د غلاوو لپاره له هېواده بهر نورو ملکونو ته تللو او په دي برخو کي مو خپل ځانگړي متلونه درلودل، لکه بي غيرته ابا به ابي ته مېرني وي، بي غيرته ورور به له خپل ورور سره تربگني کوي، بي غيرته مېر به خپل قهر پر خپله ښځه سروي، د بي غيرته سرتېري سر يي په تخرگ کي وي، بي غيرته په کراتو کراتو مري او مېر به يو وار، باډي گارد د قوماندان دويمه ښځه ده، دښمن ته په غيرت او ورور ته په بي غيرتي ښه ښکارم او داسي نور. د بي غيرته په هکله به ويل کېدل چي نمک دي خوري او متيازي دي په نمکدان کي کوي.

اوسني بي غيرتان هم همداسي دي، وطن خوري خو خلک يي رتي او رېروي.

ښځه په افغاني ټولنه کي له ځانگړي عزت او درناوي څخه برخمنه وه، چي په تېرو ۱۹ کلونو کي د ده د عزت او پت درناوی هم له منځه لاړ. د ښځي په اړه به ويل کېدل، که په صحرا دي وموندله چي بي پردي وه، پرده پرې واچوه او لکه يو خور سلوک ورسره وکړه او کاله ته يي راوله لکه چي په دي متل کي يي وايي: له صحرا يي په کاله کا له کاله يي په واده کا. خو خلکو وليدل چي په تېرو ۱۹ کلونو کي يوشمېر چارواکو او پانگوالو په لوی لاس ډېري شريفي، با پته او با عزته نجوني د هغوی له بېوسي او غربت نه په ناوړه گټه ادارو ته د سکرترو په نوم

د پاڼو شمېره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له رايرلو مخکي په خبر و لولي

جذبولی، بی پرده کولې او جنسي بهره کشي يې ترې کوله. دا په حقيقت کې ستره جفا وه چې په ادارو کې له يوې لوستي افغاني ښځې سره ترسره کېده او د هغې تحصیل، ډپلوم، مسلک، حریت، ازادۍ او شخصي حریم ته غټ سپکاوی و. همداراز، یوشمېر د پیسو غلامانو او د دوه ټنگو پانگوالو، جنګسالارانو، قوماندانانو او نورو بی غیرتانو، وپارمنې او باغیرته افغان مېرمنې چې لکه د ملالۍ په څېر د خپلواکۍ د ډګر، د تورې، پټ او غیرت سمبول وې، د دموکراسۍ په نوم یې د ابتدال کندی ته ورټپل و هلې او هغه یې د جنسي بهره کشي لپاره په ګېسټ هاوزونو، د دوبي او نورو د وي ای پي هوټلونو په تالارونو کې کېښولې او د خپلو اجناسو د پلور په موخه د سوداګریزو اعلانونو لپاره یې ځنې کار واخیست.

که د ایمان، مدرنیت، دموکراسۍ او پانګوالۍ او یا هم د ښځو د حقونو او پرمختګ معنا دا وي چې ښځه دې د نارینه د ساتنې، نڅا، ساقې ګرۍ او جنسي بهره کشي په اله بدله شي، نو له اسلامه مخکې د جاهلیت عربان باید تر ټولو باایمانه، متمدن، باحقوقه او با پته خلک وای، خو داسې نه وه او اسلام د دوی بطلان په بڼه ډول ثابت کړی دی او د ښځې په هکله خپله رېښتینولې یې وښوده چې هغه یې څنګه له بی پټۍ، بی عزتۍ، محرومیت، شراخانو، رقاصه خانو او ژوندي ښخولو د پټ، عزت، ژوندون، ټولني، سیاست، علم او پوهې ډګر ته راواېستله.

خبره تر دې ځایه د وړانۍ وه او په بدکارانو پورې اړونده وه، خو دا چې ایا نېکانو په داسې سختو شرایطو کې د خپل هېواد او ولس په وړاندې خپل مسوولیت او دنده ترسره کړي که نه؟ دغه خبره هم لاندې څېړو.

په دې کې هېڅ شک نشته چې نېکه انګېرنه، نېکه وینا او نېکه وینا نېکه کړنه رامنځته کوي. په تېرو ۴۱ کلونو کې نېکان وو، لاس تر زني ناست نه وو، د منکراتو مخالفت یې کړی او ځینو یې له همدې کبله خپل ژوند هم له لاسه ورکړی دی. دا چې ولې بدانو غلبه تر لاسه کړې، دوه علتونه لري، یو دا چې د نېکانو شمېر له بدانو کم و، بل دا چې بدانو وکولای شول خلک پر ځانونو راټول کړي او خپلو هدفونو لپاره یې وکاروي او نېکانو دا کار ونه کړای شو، یعنې منسجم نه شول او ګروپي مبارزه او حرکت یې رامنځته نه کړای شو. له بل اړخه بهرنیو شیطاني ځواکونو هم د بدانو ملاوې وروترلې او هغوی یې په پیسو او وسلو سره ځواکمن کړل.

څه چې تېر شوي هغه باید هېر کړو او اوس خبره د طالبانو د راتګ او د ځینو خلکو د وېرې ده. د طالبانو راتګ هم څه نوي خبره نه ده، تر دې مخکې هم راغلي وو او تر دې مخکې د جهادي تنظیمونو راتګ هم یوه ترخه تجربه وه چې خلکو شاته پرېښي ده.

د خلکو په یاد دي چې تنظیمونو د ډاکټر نجیب الله له حکومت او ملګرو ملتونو سره هوکړه کړې وه چې جګړه به ښوې، عمومي عفوه به کوي او له خلکو به انتقام نه اخلي. خو داسې ونه شول، جګړه یې وکړه، رپړونې او وژنې یې وکړې او د ولس او بیت المال شتمنۍ یې لوټ او تالان کړې.

په دې کې هېڅ شک نه و چې له شوروي ځواکونو سره د جګړې پر مهال د جهادي تنظیمونو په منځ کې ډېر سپېڅلي مجاهدین وو چې له شوروي ځواکونو سره جنګېدل او ډېرو یې خپلې وینې د دین او هېواد په لاره کې توی کړې، خو د دوی په منځ کې ریاکاران، غله او فاسدان هم وو چې الله ج د وعدې مطابق یې د هغوی د رسوا کولو لپاره د ازماېښت ډګر رامنځته او هغوی یې په کې وازمايل.

الله ج د بقرې په سوره کې په دې اړه دوه مهمې اشارې لري. په یوه ځای کې وايي هغه خلک چې له دین او مسلمانانو سره دوکه، جفا او خیانت کوي الله ج یې په دې دنیا، خوار، ذلیل او رسوا کوي او په اخرت کې یې ډېر سخت عذاب ته استوي. په یو بل ځای د دې سورې کې راځي کله چې بني اسراييل په یوه دښته کې مېشت وي، الله ج یې پر سر ورته سیوری کړی وي او د من او سلوا په نوم خواره ورته له اسمانه استوي، نو دا خلک موسی ع ته وايي چې د دې خوړو په بدل کې له الله ج ورته پیاز، عدس او نور خواره وغواړي.

الله ج ورته وايي چې دغه خلک دې ورشي د مصر ښار ته او دوی ته به دغه شیان هلته وموندل شي، خو کله چې د مصر دروازو ته ورسېدل الله ج ته باید په سجده پرېښي او شکرانه یې ادا کړي تر څو الله ج ورته له دې هم ښه او زیات نعمتونه ور په برخه کړي. له دوی غوښتل شوي وو چې له چا انتقام واخلې او پر چا ظلم ونه کړي.

د بني اسراييلو احوال او کېسه تاسو ټولو ته څرګنده ده چې دغه قوم د فرعون د قوم له خوا چې قبطیان نومېدل په اسارت او غلامۍ نیول شوی و، سخت ظلمونه او شاقه کارونه پرې کېدل، خو موسی ع هغوی وژغورل او له مصره یې وکښل چې بالاخره په نوموړې دښته کې مېشت وو.

خو بني اسراييل چې مصر ته لاړل د الله ج امر یې هېر کړ، په قتال او انتقام اخیستو یې لاس پورې کړ او پر خلکو یې ظلم پیل کړ، نو همدغه وو چې واک یې زیات دوام ونه کړ، نسکوره او وځپل شول او د الله ج له خوا هم ورټل شول.

په تېرو ۴۱ کلونو کې چې کومې ډلې او ټپلې پر کابل برلاسي شول، نو هغوی هم د بني اسراييلو غوندې د الله ج د سوبې، سولې، امنیت او واک د شکرانې ادا کولو پر ځای چې باید له زغمه یې کار اخیستی او د هېواد او خلکو ابادول یې کړي وای د انتقام، قتال او جګړې لار خپله کړه او الله ج بېرته له واکه وپرځول او په سختیو کې یې راګیر کړل.

رمز د کامیابۍ د مجاهدینو د ایمان او الله ج سره د اړیکې له کبله دی او کله چې الله ج مجاهدین کامیابۍ ته رسوي، نو د ازماېښت له بل پړاو سره یې مخامخ کوي او دغه پړاو په حقيقت کې د پر هېزګارانو او ریاکارانو بېلول دي.

د الهي ارشاداتو او تکويني سنتو مطابق او که الله ج يې اراده کړې وي نو کېدای شي چې طالبان راشي، دا د وېرې خبره نه بلکې د يوه ازمايښت خبره ده او ټولو اړوندو اړخونو ته خبردارۍ دی چې خپل رول ولوبوي. که دا و منو چې طالبان يو څوک دي او راروان دي، نېک او بد لري، نو مور خو دی هم بايد يو څوک يو، يعنې منسجم شوي دي يو چې د دوی تر منځ توپير وکړای شو، نېک او بد يې سره جلا او د نېکو يې ملاتړ او د بدو يې مخالفت وکړو او د تېر غوندي ونه اوسو چې متفرق اوسو او هر څوک چې راځي لاس تر زني ورته ناست يو، هر څه چې کوي په يوازې ځان يې سيل کوو او په دې تمه چې خدای څه کوي مياشتې او کلونه اړوو. مسلمانان په يووالي کې ستونزه نه لري ځکه ايښ شته چې هغه قرآن کریم او نبوي سنت دي، خلک له طالبانو سره په دې برخه کې بيعت کولای شي، که طالبان پر لاره سم و نو ملاتړ به يې کوي او که له لارې منحرف شول نو د هر بل نېک طالب او مسلمان په څېر مخنيوی به يې کوي.

گران هېوادوال پوهېږي چې وخت ډېر حساس دی، د هېواد او خلکو دښمنان هڅه کوي چې له رامنځته شوي وضعيت څخه د ځان په گټه استفاده وکړي، مافيا، اهل نفاق او منازعه او فاسدان هڅه کوي چې لاهم په واک کې پاتې شي، خو افغانستان په ټولو افغانانو پورې اړه لري، بايد له زغم او فکر څخه کار واخيستل شي او د يوه مسلمان په توگه تضمين دا دی چې ټول د الله ج په رسی (قرآنکریم او نبوي سنت) چنگ ووهو او يوځای پر مخه لاړ شو. دا د هر بني آدم او مسلمان او ملت آذلي برخليک دی که د الله ج کتاب يعنې قرآنکریم په لاس کې واخلي نو الله ج به يې لوړوي، پت او عزت به ور په برخه کوي او که دغه کتاب پرېږدي نو الله ج به يې پرځوي، پت او عزت ته به يې زيان رسېږي.

په تېرو ۱۹ کلونو کې چې افغانان دومره بي باوره، بي پته او بي عزته شول هېڅکله نه وو شوي. دلته هېڅوک، هېڅ وزير او هېڅ جمهور رييس پر سپيانو نه وو تلاشي شوی، هېڅ يوې افغاني خور د يو څو ډالرو په مقابل کې د يوه سپرن او بي شرم چارواکي په وړاندې سکرترتيت او تن پلورنه نه وه منلې، يوې افغاني پېغلي هېڅکله د عطرو يوه ټوټه کاغذ په عامه جاده کې د اشتهار په موخه نه و نيولی چې د خلکو د استهزا او پرزو ويلو سبب گرځېدلی وي او يا د يوه پست هوتلي په گېسټ هوس کې د ده عفت پلورل شوی وي.

زه وایم ته اوس هم هماغه پتمنه، درنه او وياړمنه افغانه ښځه يې، دا څو فاسدان او بي غيرتان وو چې د واک، ډالرو او پيسو په وړاندې يې تاب رانه وراي شو، هم بي ځان بابلود او هم يې د يوشمېر مېرمنو پت او عزت سره لوبې پيل کړې. اوس د ډموکراسۍ په پلمه کولو د ځينو خلکو ادبيات هم سره جلا شوي، خو هغه مېرمنې چې د پرهېزگاري دعوه لري، نو پوهېږي چې لکه ملالی او د امان الله شاه د مور په شان د هېڅ ښکېلاکگر، چاپلوس او ظالم په وړاندې يې سر نه ټيټوي، له غلامۍ، بي عزتۍ او بي پټۍ مرگ ته ترجيح ورکوي او هېڅکله لنډغري، فحشا، بي عزتۍ، بي پټۍ او بي حيايي لاسته راوړنه او حق نه گڼي.

تاسو وگورئ د يوې افغاني ښځې غرور ته! د معاصر تاريخ په يوه حاشيه کې راځي، د امان الله شاه مور د پاکستان د کراچي بندر له لارې بيت الله شريف ته د حج لپاره روانه وه، د پېښور د خيبر په دروازه کې د هغه گاډۍ انگرېزانو ودروله او له ترجمان سره په خبرو اخته شول، د امان الله خان مور له ترجمانه وپوښتل چې دا انگرېزان څه وايي، ترجمان ورته وويل چې پاسپورټ غواړي، د امان الله خان مور خپله توره واپستله او د دوو انگرېزانو سر يې ورغوځ کړ او ويې ويل چې دی پخپل وطن کې له ما پاسپورټ غواړي، بايد زه له ده نه پاسپورټ وغواړم چې دی زما په وطن کې څه کوي.

يو بل کس د امان الله خان مور ته ټوپک ونيوه چې ويې ولي، بل مشر انگرېز يې مخنيوی وکړ او ورته يې وويل چې پام دا کار ونه کړي! دا کومه عادي ښځه نه ده، بلکې د امان الله خان مور ده.

دا وخت او هغه وخت سره پرتله کړئ، سبب يې ولټوئ او تصميم ونيسئ. زه وایم له يو څو بي غيرتانو سېوا مور اوس هم هماغه باعزته او غرور لرونکي افغانان يو، پيسه يوه کاغذي وسيله ده او خدای مو نه ده، افغانستان زموږ دی، حق لرو چې ورته کار وکړو او لکه د امريکا او چين په څېر يې سرلوري، شتمن او صنعتي کړو، دا چې طالبان راروان دي او که بل څوک، سل واري دې راځي، خو افغانستان نه له مورې اخلي او نه يې اخيستلای شي، که په لاره سم وو، نو خلک به هم ورسره وي او که منحرف شول نو د دغه ولس سوک به پخپله خوله وخوري.

له بل اړخه هم خلک بايد له دې اندېښنه ونه لري، ځکه چې د هېواد روان وضعيت ته په کتو يوه پياوړي چتر ته اړتيا شته، تر څو چارې تنظيم کړي، سوله، امنيت او ثبات ټينگ کړي او دغه چتر بايد له هغه چا جوړ وي چې مسلمانان وي، د الله ج په رسی چنگ ووهي، تقوا او پرهېزگاري ولري، د واک او صلاحيت د تمثيل وس ولري او دغه هېواد د پرديو له سوالگرۍ، دروېزي او مزدورۍ خلاص او د کورنيو لېوانو، بدفلقو او عياشانو له ظلم، فساد، فسق او فجور څخه وژغوري.

بيا هم وایم، که نفاق لري کړو، يوځای د الله ج په رسی چنگ ووهو او متفرق نه شو، نو بيا مور خو هم يو څوک يو او هر څوک چې راځي انشاءالله په خير به مو وي.